

20 – Međimurje distrikt

Međimurje County er et [amt](#) i den nordligste del af Kroatien, omtrent svarende til den historiske og geografiske [region Međimurje](#). På trods af at det er det mindste kroatiske amt efter størrelse, er det det tættest befolkede (dog ikke inklusive byen Zagreb).

Amtet sæde er [Čakovec](#), som også er den største by i amtet.

Amtet grænser op til Slovenien i nordvest og Ungarn i øst, med omkring 30 kilometer slovensk territorium, der adskiller det fra Østrig.

Det sydøstlige hjørne af amtet ligger nær byen [Legrad](#) og [sammenløbet](#) af [Mura](#) i [Drava](#).

De nærmeste større byer omfatter [Varaždin](#), [Koprivnica](#) og [Bjelovar](#) i Kroatien, [Lendava](#), [Murska Sobota](#) og [Maribor](#) i Slovenien samt [Nagykanizsa](#) i Ungarn og [Graz](#) i Østrig.

Den kroatiske hovedstad [Zagreb](#) ligger omkring 90 kilometer sydvest for Čakovec.

Der er skrånninger af [de alpine](#) alper ved foden i den nordvestlige del af amtet i øvre Međimurje, hvilket gør det velegnet til vinmarker.

Den sydøstlige del af amtet, Nedre Međimurje, berører den flade [pannoniske slette](#). De flade dele af regionen bruges også i vid udstrækning til landbrug, som for det meste omfatter marker med korn, majs og kartoffel samt frugtplantager, der for det meste er plantet med æbletræer.

Der er to store vandkraftværker langs den sydlige grænse af amtet, på Drava-floden.

Udover sit kroatisk navn (Međimurska županija) er amtet også kendt som Muraköz megye på ungarsk, Medžimurska županija på slovensk og Murinsel på tysk.

Det kajkaviske toponym *Medžimorje* menes at have været det oprindelige navn på regionen. Det stammer fra det 6. eller 7. århundrede, hvilket gør det ældre end de latinske toponymer, der først blev nævnt i feudalisme.

Regionens uofficielle symboler omfatter turtelduen, som er en af de mest almindelige fugle i regionen, og planten [violette](#). Regionen kaldes ofte Međimurje malo, som er kroatisk for "Lille Međimurje".

Međimurje County dækker sletterne mellem to floder - [Mura](#) og [Drava](#).

Mura løber langs amtets nordlige grænse med den slovenske region [Prekmurje](#) og dens østlige grænse til Ungarns [Zala](#) Amt.

Drava flyder langs amtets sydlige grænse med to andre kroatiske amter - Varaždin Amt og [Koprivnica-Križevci Amt](#). [Trnava-floden](#) løber gennem midten af amtet.

Der er to reservoirsøer i Drava - [Varaždin-søen](#) og [Dubrava-søen](#) - begge bygget til at betjene de to vandkraftværker i amtet.

Lake Dubrava, der ligger nær byen [Prelog](#), er den største kunstige sø i Kroatien og den næststørste sø generelt i landet.

Kraftværket, der bruger Varaždin-søen, er opkaldt efter amtssædet, Čakovec, mens det, der bruger Dubrava-søen, hedder Dubrava og tager sit navn fra den nærliggende landsby [Donja Dubrava](#).

Amtets højde varierer mellem 120 og 344 meter over havets overflade, sidstnævnte er højden af dets højeste bakke, [Mohokos](#).

Čakovec har en højde på mellem 160 og 165 meter over havets overflade.

Gennem fortiden var der lejlighedsvis jordskælv i regionen. En af betydelig styrke ramte regionen i 1880, mens en anden i 1738 ødelagde Čakovec og især den nærliggende [Šenkovec](#).

Af amtets samlede areal på 729,5 km² anvendes ca. 360 km² i landbruget.

På grund af den høje befolkningstæthed er landbrugsjord opdelt i 21.000 enheder i gennemsnit 17.500 m² (188.368,43 kvm) hver.

27,5 km² er dækket af frugtplantager. 11 km² er det kuperede område, der ligger i den nordvestlige del af amtet, med landsbyer som [Štrigova](#) og mange vinmarker.

Græsarealer og skove dækker et areal på ca. 105 km². Den største skov er Murščak, der ligger mellem Domašinec og Donji Hraščan.

Klimaet er kontinentalt. Somrene er ret varme. Daglige temperaturer i sommermånederne ligger normalt mellem 20°C og 30°C, men kan nå helt op på 40°C i juli og august, hvor de også kan holde sig over 30 °C i flere dage.

Tordenvejr og hurtige vejrændringer er almindelige i sommermånederne såvel som i det sene forår, hvor en særlig stormfuld periode er mellem midten af juni og midten af juli, hvor de ofte forekommer dagligt.

Efteråret er normalt roligere, selvom hurtige vejrændringer også kan være almindelige i løbet af årstiden.

Vintrene kan være meget alvorlige, med tidlige morgentemperaturer, der undertiden når så lave som -20°C.

I vintermånederne ligger de daglige temperaturer normalt mellem -10°C og 10°C.

Januar er normalt den koldeste måned, hvor daglige temperaturer kan holde sig under 0° C i flere dage.

Snefald forekommer normalt mellem slutningen af oktober og begyndelsen af marts.

Tåge kan være en almindelig tidlig morgenforekomst mellem sensommeren og det tidlige forår, hvor der undertiden forekommer tåge hele dagen i de koldeste måneder.

Varmt vejr med daglige temperaturer omkring 15°C kan forekomme så tidligt som i midten af februar og så sent som i midten af november.

I begyndelsen af oktober og slutningen af marts kan de daglige temperaturer også nå så højt som 20°C.

Februar og november er dog generelt kolde måneder med lejlighedsvis kraftig sne og daglige temperaturer omkring 0°C, mens marts og oktober generelt er kølige med lejlighedsvis let sne og daglige temperaturer på mellem 0°C og 15°C.

I marts og oktober er det også almindeligt, at temperaturen falder til under 0°C om natten, selv når den daglige temperatur ligger mellem 10°C og 15°C.

Međimurje er det mindste kroatisk amt med et areal på 729,5 km². Ikke desto mindre, med en gennemsnitlig befolkning på 156 personer / km², er det det tættest befolkede kroatisk amt.

I folketællingen i 2011 var amtets samlede befolkning 113.804.

Det officielle sprog i Međimurje Amt, som i hele Kroatien, er den [shtokaviske dialekt](#) af [kroatisk](#). Den lokale dialekt er imidlertid Kajkavian, som almindeligvis tales og forstås blandt de mennesker, der er hjemmehørende i regionen.

I Kajkavian er der en række ungarske og tyske låneord, men den međimuriske kajkavianske dialekt ser den stærkeste ungarske og tyske indflydelse.

I 1918, efter sammenbruddet af den monarkiske union Østrig-Ungarn og efter afvæbningen af det lokale politi, faldt Međimurje-regionen i civil uorden.

Nationalrådet af slovenere, kroater og serbere i Zagreb sendte hastigt samlede tropper, som krydsede floden [Drava](#) og nåede Čakovec, hvor de blev besejret.

I det andet forsøg på at erobre regionen i slutningen af 1918 tvang tropper under kommando af Slavko Kvaternik de ungarske tropper til at opgive regionen.

Den 9. januar 1919 sluttede Međimurje sig til det nyoprettede kongerige af serbere, kroater og slovenere (senere kendt som Jugoslavien).

I den sydlige region, i den slovenske marts (i dag [Prekmurje](#) og Raba March nær [Szent-gotthárd](#)) opstod der uafhængigheds-autonomi bevægelser.

József Klekl udtrykte programmet for den autonome (eller uafhængige) slovenske march. Oszkár Jászi, der støttes af det slovenske og kroatisk mindretal, afsluttede programmet med følgende forslag Den slovenske march og Međimurje skal slås sammen. Programmet blev ikke til noget.

Indtil 1922 var regionen en del af Varaždin Amt. Fra 1922 til 1929 var regionen en del af Mari-bor oblast, fra 1929 til 1939 en del af Sava Banovina og fra 1939 til 1941 en del af Banovina i Kroatien.

Ved underskrivelsen af trepartspagten den 25. marts 1941 blev Kongeriget Jugoslavien medlem af aksemagterne.

På trods af dette blev Jugoslavien efter kuppet invaderet af aksestyrker den 6. april 1941 og blev efterfølgende besat og delt.

Mellem 1941 og 1945 blev Međimurje besat og annekteret af Ungarn. På dette tidspunkt skete der en vis genbosættelse af etniske kroater, der blev bosat i regionen efter 1918.

Bulgarske tropper inden for den sovjetiske 3. ukrainske front erobrede regionen i foråret 1945, og regionen blev en del af det socialistiske Kroatien i det genoprettede Jugoslavien.

En bemærkelsesværdig traditionel festival er *Fašnik*, en karnevals-lignende begivenhed, der bliver afholdt i februar.

Begivenhedens navn er afledt af det tyske ord *Fasching*, der beskriver lignende begivenheder, der hovedsagelig afholdes i Østrig og Bayern.

Festivalen er blevet observeret i århundreder, hvor maskerede mennesker deltager i offentlige parader og festligheder for at fjerne mørkets og vinterens dæmoner.

De vigtigste festligheder i Fašnik-perioden afholdes normalt i centrum af Čakovec, med en parade af maskerede mennesker fra hele regionen, der går gennem byens gader for at nå dens centrale torv, hvor en hængt hødukke er hængt op og som repræsenterer *Fašnik*.

Denne brændes traditionelt ned for at betegne sejr over mørkets og vinterens dæmoner, samt at markere afslutningen på festlighederne.

En anden bemærkelsesværdig og meget besøgt festival, der afholdes i Čakovec, er *Porcijunkulovo*, en årlig messe, der finder sted på gaderne omkring byens centrum mellem 30. juli og 5. august.

På messen kan mange af regionens traditionelle produkter, såsom kurve købes, og folk kan også se, hvordan nogle af produkterne fremstilles.

Mange af regionens traditionelle fødevarer serveres under festlighederne, og der er et dagligt underholdningsprogram på et midlertidigt stadium oprettet på byens centrale torv.

I mange århundreder var Međimurje en del af Ungarn, hvis indflydelse er tydelig i dens historie og kultur.

Engang var det eneste bemærkelsesværdige sted, hvor man kunne have oplevet det lokale køkken og kultur, *Međimurska hiža*, en restaurant nær landsbyen Mačkovec, omkring 5 kilometer nord for Čakovec.

Restauranten blev stærkt beskadiget af brand i slutningen af 1990'erne og genåbnede aldrig. Imidlertid er der åbnet en række nye restauranter, der serverer regionens traditionelle mad, gennem årene.

Den traditionelle mad i *Fašnik-perioden* er en type donuts kendt på kroatisk som *krafne*, selvom lokalbefolkningen også bruger flere lignende navne til maden.

Ud over at være den traditionelle mad i *Fašnik-perioden* er *krafne* også en populær hverdagsmad i regionen og sælges i lokale butikker og bagerier hele året.

Den traditionelle mad i *Porcijunkulovo* festlighederne er *lángos*, hvis navn staves *langoš* på kroatisk.

En anden bemærkelsesværdig sød mad er en type [nødderulle](#) kaldet *orehnjača*, som er fyldt med [valnødcreme](#). Dets navn er afledt af *oreh*, hvilket betyder "valnød" på den lokale kajkaviske dialekt. En lignende kage fyldt med [valmuefrø](#) kaldes *makovnjača*, med sit navn afledt af *mak*, det kroatisk ord for [valmue](#).

Der er også en type majsmos kaldet *žganci*, som normalt serveres med flydende creme fraiche, kærnemælk eller varm mælk.

Hytteost er også en populær mad i regionen. Det kan enten serveres med flydende creme fraiche for at danne en skål kendt på den lokale dialekt som *sir z vrhnjom*, som oversættes som "ost med fløde", eller bruges til at lave *turoš*, i hvilket tilfælde det er kegleformet og tørret.

Sir z vrhnjom krydres ofte med rød paprika, som også er en af hovedingredienserne i *turoš*. Hytteost bruges også som en af fyldene i et wienerbrød kaldet *štrukli*.

Nogle af de andre traditionelle fødevarer i regionen omfatter en type pasta kaldet *mlinci*, hvide og sorte pølser, kendt som *čurke*, som serveres med surkål, samt andet tørret eller på anden måde konserveret kød, såsom *meso z tiblice*, som opbevares i en lille, normalt træ tønne kaldet *tiblica*.

Der er også nogle grøntsagsretter, mens produktionen af vin er allestedsnærværende i det kuperede landskab i regionens nordvest.

Regionens kost er en del af det kroatisk køkken, som er kendt for sin mangfoldighed.

Der er kurbade, der bruges til rekreation i [Vučkovec](#) og omkring [Sveti Martin na Muri](#), både i den nordlige del af amtet og nær [Mura](#).

Der er også mere end 200 klubber til forskellige sports- og fritidsaktiviteter såsom bjergbestigning, fiskeri, bowling, CB-radio, faldskærmsudspring og flyvning af små fly, herunder svævefly uden strøm og drevne hangglidere. Jagt tiltrækker også mange jægere i vildt og fugle.

Anslået 22.000 mennesker er ansat i amtet, med omkring 60% af dem i større virksomheder. Siden slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne har mere end 17.000 mennesker fra regionen været beskæftiget i udlandet, i Østrig, Tyskland, Schweiz og videre. Regionen betragtes som en af landets rigeste og mest velstående.

Gennem hele sin historie var regionen stærkt landbrugsmæssig, og selv i dag arbejder mange i denne sektor. Den samlede procentdel af mennesker, der er involveret i landbruget, er ca. 7%, hvilket er over det nationale gennemsnit.

Siden det 4. århundrede f.Kr. har der været skibsmøller i brug, især langs Mura-floden, hvoraf nogle forblev i brug indtil det 20. århundrede.

Den sidste overlevende skibsmølle i amtet ligger også ved Mura-floden mellem [Sveti Martin na Muri](#) og [Mursko Središće](#).

Det er nu et historisk monument og en velkendt regional turistattraktion. Den berømte Međimurje hest (Međimurski *konj*) hesterace blev i mange år udnyttet til sporvognene i Wien.

Nogle af de største fødevarer virksomheder i regionen omfatter *Agromeđimurje*, *Čakovečki mlinovi* og *Vajda*. *METSS*, tidligere kaldet *Trgocentar*, der driver et stort antal dagligvarebutikker i regionen.

I Čakovec er mange mennesker også ansat i en række indkøbscentre, der drives af lokale, nationale og internationale virksomheder.

Industrien har for det meste udviklet sig i og omkring Čakovec såvel som i de sydøstlige dele af amtet.

Međimurska trikotaža Čakovec eller *MTC* var en af de mest succesrige tekstil- og beklædningsvirksomheder i det nordlige Kroatien i årevis. Nogle af de andre kendte tøjfirmaer i regionen omfatter *Čateks* og Mursko Središće-baserede *Modeks*. Der er også nogle fodtøjsfirmaer baseret i regionen, hvoraf de mest fremtrædende er *Jelen*.

Den Čakovec-baserede *Zrinski* er et trykkeri og forlag.

Nedelišće var hjemsted for en af de første kroatiske trykpresser, der opererede der allerede i 1570.

Produktionen af metal og PVC er betydelig i regionen. Der er flere byggefirmaer baseret i regionen. Nogle af de største lokale virksomheder i disse virksomheder omfatter *Ferro-Preis*, *TMT*, *Tehnix*, *Meplast*, *Muraplast*, *Tegra* og *Beton*.

Kurvevævning er en af de ældste virksomheder i regionen, hvor *Međimurjeplet* er den største lokale virksomhed. Stole, små møbler og andre dekorative genstande er også vævet ud over kurve. De mest almindelige vævematerialer omfatter kviste, [rotting](#) og bambus.

Der er forekomster af kul omkring Mursko Središće, [Peklenica](#) og [Lopatinec](#).

Lopatinec fik sit navn fra *lopata*, det kroatiske ord for "skovl".

Kulminedrift var en del af den lokale økonomi mellem 1946 og 1972, men er til sidst blevet urentabel. Den samlede produktion på det tidspunkt var tæt på 4.600.000 tons. De anslåede reserver er på 200 000 000 tons, selv om der er behov for nye teknologier og tilgange for at udvinde dem rentabelt.

Landsbyen [Križovec](#) er måske det eneste sted i verden, hvor folk udvinder kul ved at trække det med håndkraft fra bunden af floden.

Guld kan findes i sandet i både Mura og Drava floder. I 1955 beregnede en geologisk undersøgelse koncentrationen af guld i Drava til at være mellem 2,5 og 24,4 mg / m³, lejlighedsvis nåede 111 til 150 mg / m³.

På bredden af Drava-floden nær [Donji Vidovec](#) kan man stadig være vidne til processen med guldprospektering, som den plejede at blive praktiseret under guldfieberen. I historisk tid var Prelog centrum for distribution af stensalt til denne del af riget.

Regionen var den første i Kroatien, hvor der i 1856 blev fundet forekomster af gas og råolie omkring landsbyerne [Selnica](#) og Peklenica. Sidstnævnte fik endda sit navn fra *pekel*, ordet for "helvede" i den lokale kajkaviske dialekt, da folket hurtigt bemærkede de særlige egenskaber ved den mørke, fedtede væske i små damme, der optrådte spontant på jorden. Reserverne blev oprindeligt beregnet til at være omkring 170.000 tons. Der var udnyttelse fra 1886 til 1889 og ind i det 20. århundrede.

Den første rølerørledning, der blev bygget i denne del af Europa, var mellem Mursko Središće og den nærliggende by [Selnica](#) i 1901.

På det tidspunkt var den årlige produktion mindre end 7.000 tons. I dag strækker en moderne rørledning sig fra [Omišalj](#) på Adriaterhavsøen [Krka](#) og [Sisak](#) mod olieraffineriet i den slovenske by [Lendava](#), ikke langt fra Mursko Središće.

Der er også gasforekomster i Mihovljan, en forstadsby i den nordlige udkant af Čakovec.

Der er tre vandkraftværker med dæmninger og to reservoirer bygget på Drava. Varaždin vandkraftværk fodret fra Ormož-søen og [Čakovec](#) vandkraftværk fodres fra den mindre sø Varaždin og åbnede i 1982, mens Dubrava vandkraftværk fodres fra den større sø [Dubrava](#) og åbnede i 1989.

De to sidstnævnte vandkraftværker leverer 161,6 MW elektrisk strøm. Deres dæmninger, diger, kanaler og reservoirer bruges også til oversvømmelseskontrol og kunstvanding.

Udvinningen af grus er også vigtig for regionen. Der er i øjeblikket omkring 10 grusgrave, der ligger i den sydlige og østlige del af regionen. I løbet af 1990'erne blev nogle af grusgravene også populære bade- og underholdningssteder om sommeren med restauranter og sportspladser bygget omkring dem.

I dag er Totomore resort nær landsbyen [Totovec](#) den mest bemærkelsesværdige udvej af denne art, mens et par andre lignende resorts lukkede i begyndelsen af 2000'erne.

Geotermiske ressourcer findes også i regionen, selv om de ikke kan betragtes som en rentabel energikilde. I stedet bruges de til fritid og rekreation.

Amtets sæde, Čakovec, har en bybefolkning på omkring 15.147, med en befolkning på 27.820 i det administrative område

Der er tre byer i Međimurje Amt – . Hvis du vil læse mere om de 3 byer, kan du trykke på den enkelte by og linket herunder.

- [Čakovec](#),
- [Prelog](#)
- [Mursko Središće](#)

Byen Čakovec

Čakovec er en by i det nordlige Kroatien, beliggende omkring 90 kilometer nord for [Zagreb](#), den kroatiske hovedstad. Čakovec er både amtssæde og den største by i Međimurje Amt, det nordligste, mindste og tættest befolkede kroatiske amt.

De tilstødende landsbyer [Belica](#), [Nedelišće](#), [Pribislavec](#), [Strahoninec](#) og [Šenkovec](#) er sæde for separate kommuner, selv om de alle ligger inden for 5 km fra byens centrum.

Den samlede befolkning i byens hovedstadsområde, med alle de førnævnte landsbyer er ca. 45.000.

I slutningen af 1990'erne og gennem 2000'erne blev flere moderne bygninger bygget og åbnet for offentligheden.

I 1999 blev et helt nyt fitnesskompleks med fire indendørs swimmingpools og en jacuzzi åbnet som en del af byens centrum for sport og rekreation.

I 2003 blev en renoveret sportshal, der oprindeligt blev bygget i 1970'erne og tilhørende byggebranchens gymnasium, også åbnet som en del af centret for sport og rekreation og var vært for flere gruppekampe i verdensmesterskabet i kvindehåndbold 2003.

Fra slutningen af 1990'erne og begyndelsen af 2000'erne opstod flere store indkøbscentre og biludstillingslokaler i byen, hovedsagelig i den nordvestlige del.

Čakovec er den første by i det tidligere Jugoslavien, der har installeret helt elektroniske informationssteder, der ligger på Republikpladsen og Franciskanerpladsen i centrum og på pladsen Saint Anthony of Padua i Jug-distriktet.

Čakovec er kendt som rundkørslernes by, fordi i slutningen af 2008'erne og begyndelsen af 2009'erne blev alle dens trafiklys i den indre del af byen fjernet og erstattet med rundkørsler eller rotaries, hvilket næsten eliminerede trafikpropper.

De eneste tilbageværende trafiklys i byen er placeret på den sydlige omfartsvej. Selvom Čakovec er en lille by efter globale parametre, forårsagede dens store arbejdsstyrke, der kommer fra hele amtet, dens placering og betydning i regionen mange trafikpropper i krydset.

Čakovec er hjemsted for mange berømte kroatiske punkbands, herunder Bakterije og Motorno Ulje.

Byen har en højt udviklet industri, og det er omdrejningspunktet for kommunikation, forretning, handel og uddannelse i Međimurje Amt.

Byens økonomi er baseret på tekstil-, fodtøjs-, fødevareforarbejdnings- og metalanlæg.

Det Čakovec-baserede selskab TIZ Zrinski er det største trykkeri og forlag i amtet samt et af de største sådanne virksomheder i det nordlige Kroatien. Mange bøger udgivet i landet er trykt på denne fabrik.

Byen er også en base for flere virksomheder, der beskæftiger sig med byggeri, produktion af byggematerialer og plast.

Nogle af de største virksomheder med base i byen omfatter tekstil- og beklædningsproducenterne Čateks og Međimurska trikotaža Čakovec (MTČ) samt fodtøjsproducenten Jelen, mens virksomhederne Čakovečki mlinovi (bageri) og Vajda (kødprodukter) er store friske fødevarerproducenter i byen.

Promming er også en af de største fabrikker i Čakovec, de producerer metalhylder designet specielt til supermarkeder.

De fleste af de historiske bygninger i Čakovec ligger i byens centrum eller i den centralt beliggende [Zrinski Park](#), og byens historiske kerne er velbevaret.

[Čakovec Slot](#) nær parken huser et museum med omkring 17.000 udstillinger. Čakovec Slot eller Zrinski Slot er en middelalderlig befæstning midt i byen Čakovec.

Andre vartegn bygninger i byens centrum er et palads bygget i Wien Secession stil (*Secesijska palača*) og [Saint Nicholas 'Kirke](#) (*Crkva Svetog Nikole*).

Det sydlige Čakovec er et relativt nyt kvarter med moderne huse og bygninger, herunder [kirken Saint Anthony of Padua](#) og en ny grundskole med en sportshal, og udendørs basketball- og håndboldbaner samt en løbebane.

Herudover rummer byen et kasino, tegnet af arkitekt Henrik Böhm.

På det centrale torv er der et bibliotek, et teater, en biograf, et stort indkøbscenter og et par konditorbutikker og restauranter. Andre virksomheder i byens centrum er for det meste tøjbutikker, boghandlere, elektronikbutikker og finansieringsselskaber. Et hospital og den centrale busstation ligger kun få skridt fra byens centrum. Det største hotel i Čakovec ligger på tværs af parken, omkring 300-400 meter fra det centrale torv, og der er også et mindre i nærheden af torvet.

Međimurje County Museum i Čakovec, ligger i Zrinski Castle indre palads, den største middelalderlige befæstning i amtet, tæt på centrum af byen og dens vigtigste torv.

Feštetić Slot er et slot i Pribislavec, en landsby ved siden af byen Čakovec, det nordlige Kroatien. Det blev bygget sandsynligvis i det 16. århundrede og ejet af medlemmerne af Zrinski-familien næsten indtil slutningen af det 17. århundrede. Navnet på slottet kommer fra den kroatiske-ungarske Feštetić-familie, der havde det fra 1791 til 1923.

Det oprindelige slot på dette sted i udkanten af byen blev ødelagt af et jordskælv i 1738. Slottet, der står på sin plads, blev bygget i det 18. århundrede af tjekkiske adelsmænd. Mange af "New Castle's" mure fra det 16. århundrede står stadig. Den nuværende barokke struktur huser Museum of Medimurje, som åbnede i 1954. Skærme omfatter lokale kostumer, malerier og sten gravsten og skulptur, alle fra regionen.

Byen Prelog

Prelog er en by i Međimurje Amt i det nordlige Kroatien. Den samlede befolkning i byen er 4.324, med 7.815 i byens administrative område, hvilket gør det til den næstmeste befolkede bosættelse i amtet, efter Čakovec.

Byen ligger i den sydlige del af Međimurje County, ved bredden af [Drava-floden](#) og [Dubrava-søen](#), et reservoir på floden. Byen ligger 16 kilometer fra amtets hovedstad Čakovec, som den er forbundet med D20 statsvej.

Prelog blev første gang nævnt den 6. december 1264, og denne dato fejres med en lokal festival. Navnet *Prelog* er sandsynligvis afledt af det kroatiske ord *vlak*, der betyder *toget*, *trækker* eller *trækker*, da området tiltrak mange besøgende, der med vilje kom og til sidst gik forbi i transit- og handelsprocessen.

Stedet var naturligvis godt styret og organiseret, så kongen af kroater og ungarere, Matthias Corvinus, blev stationeret her med sin hær i 1480.

Det var et handelscenter, da Zrinski-familien af herskere (Nikola Zrinski, Petar Zrinski osv.) kontrollerede regionen. I 1671 blev Petar Zrinski anklaget for forræderi og henrettet.

Derefter faldt befolkningen i Prelog på grund af frygt og mistanke om udenlandske tyske hære, der var til stede i nærheden.

I 1716 begyndte befolkningen imidlertid at vokse. Butikker var overfyldte med købmænd, rejssende og andre travle mennesker. Byen blev et centrum for distribution af stensalt til denne del af riget. Der var også en silkefabrik, såkaldt *filandra*, som til sidst ville lukke i 1848.

Den smukke barokke kirke [St. James](#) blev bygget i 1761, i byens storhedstid. Mod slutningen af det 18. århundrede var Prelog den mest udviklede kommune i den nuværende Međimurje-region. I 1786 var det betydeligt større end Čakovec. På det tidspunkt havde den en befolkning på 1.729, mens befolkningen i Čakovec var 1.048.

Mærkeligt nok havde Prelog ikke meget gavn af den første jernbane, der blev bygget i 1860, som nåede vestgående af Kotoriba og i sidste ende nåede Budapest og Rijeka. Byen var simpelthen lidt forskudt, kun indirekte forbundet og ude af stand til at drage ordentlig fordel af det nye transportmiddel.

En lang periode med industriel stagnation fulgte. Den første bank åbnede i 1873, og en anden fulgte i 1905. Ved udgangen af det 19. århundrede var antallet af beboere omkring 4.100.

Byen var sæde for Prelog-distriktet i Zala Amt i Kongeriget Ungarn, indtil Trianon-traktaten blev underskrevet i 1920.

I første halvdel af det 20. århundrede fortsatte marginaliseringen af Prelog. Byen blev fritaget for sine tidligere administrative funktioner og under Anden Verdenskrig var det igen en del af Ungarn, da hele Međimurje-regionen blev annekteret af ungarerne mellem 1941 og 1945.

Čakovec overhalede derefter Prelog. Det genvandt dog snart sin tillid og begyndte at vokse igen og modtog bystatus fra det kroatiske parlament i februar 1997, fem år efter landets uafhængighed.

I dag er mere end 50% af indkomsten baseret på industri og fremstilling.

Landbruget tegner sig for ca. 19% af indkomsten, mens en fjerdedel af den er baseret på handel og turisme.

På Prelogs grundskole deltager mere end 500 elever. Der er også et gymnasium i byen, den eneste i Međimurje County, der ikke ligger i Čakovec. Gymnasiet tilbyder uddannelse til job inden for turisme, catering og fødevarerforarbejdning. Der deltager mere end 400 studerende i studiekurser, der varer tre år.

Prelog er hjemsted for et monument til det kroatiske forbud Josip Jelačić.

Byen har altid været det sociale, kulturelle, turistmæssige og økonomiske centrum i Nedre Međimurje.

I de senere år har økonomien i byen oplevet intensiv udvikling igen. Dens udvikling skyldes ændringer i det socioøkonomiske system, dvs. styrkelsen af Prelog som et økonomisk center, der skyldes en rig håndværkstradition, innovation og viden og kapital.

Selvom Prelog stadig har aktiv landbrugsproduktion, er de vigtigste indehavere af økonomien i byen Prelog iværksætter og håndværk.

De største iværksættere er bosat i erhvervsøkonomiske zoner.

Byen har i øjeblikket to industrielle og en økonomisk bolig, nemlig Industrial Zone Prelog East, Economic Zone Prelog North og Economic and Residential Zone Draškovec - Hemuševac.

Den første industrizone i byen var Industrial Zone Prelog East, hvis konstruktion begyndte i halvfjerdsene.

I dag dækker zonen et areal på 74 hektar, og i zonen er der omkring tyve små og mellemstore virksomheder, hvor mere end 1700 ansatte er beskæftiget.

På grund af den store interesse for nye investeringer fra både eksisterende og nye iværksættere og umuligheden af yderligere udvidelse af industrizonen Prelog East, var der behov for etablering af et nyt industriområde.

På grund af den gunstige geografiske og trafikale position og muligheden for ekspansion er der åbnet en ny økonomisk zone i den nordlige del af Prelog.

Economic Zone North strakte sig oprindeligt over et areal på 19,1 hektar.

På grund af den store interesse for nye investorer var der en udvidelse af Prelog - North Economic Zone, og i dag dækker den et areal på 60 hektar.

Med udviklingen af økonomien bliver Prelog mere og mere et kulturcenter, og der sker en intensiv udvikling af det kulturelle og sociale liv i Prelog-området og dets omgivelser.

De vigtigste indehavere af kultur i byen er byens bibliotek og læsesal, Prelog Cultural Center, Croatia Insulanus Museum og Prelog Tourist Board.

Til disse kulturinstitutioner i byen er det nødvendigt at tilføje mange aktive samfund, foreninger og klubber.

Med sine mange kulturelle begivenheder tiltrækker byen befolkningen i Međimurje County, men også naboamter samt turister fra udlandet.

De vigtigste symboler, der karakteriserer byen Prelog, er kirken St. Peter. Jakoba i Prelog, Sport og Recreation Zone Prelog, Croatia Insulanus Museum, Geotermisk Forår Draškovec og St. Jacobs Kirke. Rock i Draskovac.

Byen arrangerer adskillige også arrangementer i samarbejde med turistrådet i byen Prelog og Prelog Cultural Center, hvoraf følgende er Karneval, blomstermesse, ungdomssportspil, Prvomajska biciklijada, jordbærfestival, landsbyspil, barokke aftener, opera under stjernerne, sommernætter i byen osv.

Byen Mursko Središće

Mursko Središće er den nordligste by i Kroatien, beliggende på 46.509°N 16.441°Ø og en af de ældste lokaliteter i Međimurje Amt.

Mursko Središće har en samlet befolkning på 6.307, og et areal på 34 km². Den ligger ved floden [Mura](#), den naturlige linje, der adskiller Kroatien fra Slovenien.

Nærliggende steder er [Čakovec](#), [Sveti Martin na Muri](#), [Lendava](#) og [Podturen](#)

Mursko Središće nævnes første gang i 1334 som *Sancti Martini i Zredysche*. Historikeren Ivan Kukuljević-Sakcinski hævdede, at stedet var besat af romerne og var kendt under navnet *Helicanum*.

Hvis det var sandt, ville det have været et strategisk punkt på vejen mellem [Ptuj](#) ([Poetovio](#)) i Slovenien og [Carnuntum](#) ([Petronell](#)) ved floden [Donau](#), posten mellem nutidens Wien og Bratislava i Slovakiet.

Den eksisterende vej blev bygget i det 1. århundrede. Andre historikere er uenige og hævder, at Helicanum kan være nutidens Sveti Martin na Muri eller nærliggende Lendava.

Byens beboere har altid været forbundet med deres flod. Siden det 4. århundrede f.Kr. har der været rapporter om flydende møller drevet af flodens strøm.

Den gamle knowhow blev senere accepteret af slaver, derefter af magyarer ved deres ankomst. For flere årtier siden var mange af dem spredt langs flodbredderne. Den sidste i byen var stadig i drift i 1970'erne.

I 1477 blev Mursko Središće officielt nævnt som en vigtig handelspost med tre andre steder i Međimurje ([Čakovec](#), [Prelog](#) og [Nedelišće](#)).

I 1650 blev byen kendt som *Muraszerdahely*, og i 1660 blev det lokale kapel *St. Martin* dokumenteret. I 1716 blev kirken, *St. Ladislaus*, bygget i gotisk stil, men blev ødelagt af oversvømmelsen i 1690. Det blev derefter genopbygget i sen barok stil.

Byen var sæde for Muraszerdahely District i det tidligere Zala County.

Bygningen af en jernbane mellem Lendava og Čakovec i 1889 lettede kommunikationen, og den første bro, der krydser Mura-floden, blev bygget til jernbanen i 1889.

I begyndelsen af det 20. århundrede var udviklingen hurtigere takket være opdagelsen af råolie i nærliggende Selnica og Peklenica i 1856.

På det tidspunkt blev olie behandlet og brugt forskelligt med en samlet produktion på 6900 t i 1918. I 1901 blev der selv for dette udvindingsniveau bygget en rørledning mellem Mursko Središće og det nærliggende Selnica, den første i denne del af Europa.

I slutningen af 1918 blev Mursko Središće føjet til kongeriget serbere, kroater og slovenere sammen med resten af Međimurje. Under Anden Verdenskrig, mellem 1941 og 1945, blev den besat af Ungarn.

Efter første verdenskrig blev kul opdaget i 1921, og udnyttelsen af denne energikilde begyndte kort efter.

Den første kulmine blev åbnet i 1926, med kvalificerede og erfarne arbejdere bragt fra Slovenien og Lopatinec.

Under Anden Verdenskrig sluttede virksomheden startet af *Kraljić & Majhen Co.*, som derefter blev nationaliseret og administreret under navnet *Međimurski ugljenokopi*.

I denne periode (1946-1972) var kuludvindingen betydelig med en samlet produktion på 4.593.961 t, i gennemsnit 155.000 t hvert år. Lave benzinpriser gjorde kuludvindingsindustrien urentabel og tvang den til at blive lukket på trods af betydelige reserver.

Den anden bro over Mura, der blev brugt til vejtransport, blev bygget i 1968.

Den lokale folkeskole har omkring 500 elever. Da hele området i århundreder var påvirket af at det var en del af Ungarn, er en del af dets historie og kultur stadig tydelig i dag i sprog, kost, skikke og musik.

Former for organiserede aktiviteter er mange, såsom tennis, basketball, foreningsfodbold, skak, jagt og fiskeri og radioklubben "9A1CMS".

Der er to sangkor, hvoraf det ene tilføjer litterære, drama, musik tamburitza musik og folklore sektioner, den sidste drevet af Franjo Liklin i årtier.

Dele af arbejdet af den berømte etnomusikolog Vinko Žganec blev udført her, da han var hjemmehørende i naboområdet Vratišinec.

I dag er Mursko Središće det lokale administrative, forretnings- og handelscenter med industri primært inden for tekstil, transport, byggematerialer og mere og mere turisme. Der er mange steder at bo i byen eller i nærheden af den.

Byen er kendt som den nordlige port i Kroatien og fik bystatus i 1997. Byen ligger på højre bred af Mura og er et vigtigt transportknudepunkt på grund af den internationale grænseovergang til Slovenien.

Landsbyen er en af de ældste i Međimurje, fordi kirken St. Peter er en af de ældste i Međimurje.

Martin blev nævnt allerede i 1334. Nogle historikere mener, at der allerede i romertiden var en bosættelse kaldet Halicanum som en vigtig station på den romerske vej Poetovio. Vejen blev bygget af den romerske legion XV APOLLINARIS i det 1. århundrede på den forhistoriske rute af Amber Road og førte fra Ptuj via slovenske gorica, kun for at krydse Mura (Halicanum) og gennem Szombatheli (Savaria) føre til Petronello på Donau (Carnuntum).

Nogle historikere hævder, at Halicanum var på stedet for St. Martin på Mura og andre igen på stedet for dagens Lendava.

Mursko Središće er og er et vigtigt administrativt og kulturelt centrum. Der er sæde for byens administration, en bank, vekselkontorer, politi, bibliotek og læsesal, en biograf, en skole med hundrede og halvtreds års tradition med deltagelse af 580 studerende, en ambulance og to børnehaver.

Ifølge folketællingen i 2011 i området Mursko Središće var der i bosættelserne Mursko Središće, Peklenica, Hlapičina, Štrukovec og Križovec i alt 6.339 indbyggere.

Mura Ecomuseum dækker området langs Mura-floden i det grænseoverskridende område, som i Slovenien omfatter kommunerne Beltinci, Lendava og Razkrižje, og i Kroatien kommunerne Sveti Martin na Muri, Podturen og byen Mursko Središće. For dette område er den uvurderlige rigdom af natur- og kulturarv betydelig.

Mura Ecomuseum tilbyder en enestående mosaik af biodiversitet og landskab og kulturel mangfoldighed, traditionel viden, bevaret af gæstfrie indfødte og etnologisk farvede traditionelle begivenheder. Stilladser, kørsel over Mura, flydende møller, traditionel arkitektur, historiske træk og udstillingssamlinger, der skildrer landbefolkningens liv.

I begyndelsen af det 20. århundrede var livet i Međimurje ikke let.

Efter Første Verdenskrig var der en alvorlig økonomisk krise, der tvang folk til at finde en måde at give hverdagens brød til deres kære med deres opfindsomhed og fælles indsats. Med den utilsigtede opdagelse af kullag på bredden af floden Mura beseglede de deres skæbne og tilbragte deres bedste ungdomsdage som minearbejdere i Međimurje-kulminer.

De første udgravninger var overflade. Da der ikke var elektricitet eller lys, blev det kun gjort i dagslys og med værktøjer, som folk havde derhjemme - skovle, et par plukker og spande.

Kul blev drevet af en hestevogn. I 1925 blev den første pit "Hrastinka 1" åbnet, og dermed blev grundlaget for minedriftsperioden ramt.

Et stort antal gruber blev åbnet i nærheden af Mursko Središće, og i midten af det 20. århundrede blev virksomheden "Međimurski ugljenkopari" dannet og beskæftigede over 1.700 mennesker.

At være minearbejder krævede mange kvaliteter såsom frygtløshed, mod, offer, solidaritet og flid.

De tilbragte deres dage i mørke og kolde, våde og indelukkede gruber, dagligt udsat for forskellige farer.

Efter en opslidende "shihta", ofte udsultet og forfrossen, gik de hjem i fem kilometer.

Deres brød var bittert, men takket være minearbejderne er vores brød meget sødere i dag.

Minearbejdernes betydning fremgår også af, at byen Mursko Središće, også den nordligste i Kroatien, kaldes "Minearbejdernes by".

I taknemmelighed til minearbejderne for al deres indsats besluttede Cimper Tourist Complex at bevare mindet om minedriftsdagene og lancerede et stort projekt for at bevare, beskytte og fremme minedriftsarv.

Peklenica er et sted, der ligger på store mængder råolie.

I 1856 havde grev Feštetić et hul 4 meter dybt nær Brodec-strømmen, der passerer gennem selve byen, hvor den indsamlede olie først blev opsamlet og derefter ekstraheret.

Processen med at samle olie var enkel uden pumper. Da olien uafhængigt brød ud til overfladen, blev der gravet et hul på stedet for fraværet, i hvilket vand derefter blev hældt.

Da olie er lettere end vand, er den forblevet på overfladen. Arbejdere kom flere gange om dagen med containere, der havde et mindre hul i bunden og greb vand med olien ud.

Da vandet var i bunden af gryden, og hullet tillod vand at lække ud, forblev kun sort, tyk olie i beholderen, som blev opsamlet i større beholdere.

Efter hældning blev hullet fyldt med vand igen, og proceduren blev gentaget hele dagen og natten.

På dagen var det kendt at samle fra 25 til 35 liter råolie. Senere blev denne olie transporteret til gorf Feštetićs ejendom, hvor den blev brugt til at smøre værktøjer og værktøjer.

Det særlige ved denne olieudvinding er, at det er den første registrerede proces med organiseret olieudvinding i verden, selv 3 år før i Pennsylvania, USA, som er citeret i litteraturen som den første boring efter olie.

De første destillater fra Peklenica-olie blev produceret i 1859 i Slovenien, og petroleum, smøreolie, blev fremstillet, og det, der var tilbage i slutningen af forarbejdningen, tjente som "kolomajz".

Den første betydelige olieeftersforskning i Peklenica begyndte i begyndelsen af 80'erne af det 19. århundrede, da de østrig-ungarske myndigheder realiserede potentialet i Peklenica-oliefelterne, Peklenica I og Peklenica II med et areal på 72 ha. Det var en tid med oliefeber, der opslugte verden. Dengang var der tre brønde i en dybde på op til 350 meter.

Fra 1911 til 1914 borede London Budapest Oil Syndicat en brønd, der var 510 meter dyb. Med henblik på udvinding af olie i Peklenica-området.

I 1923 blev virksomheden "Međimursko petrolejsko d.d." grundlagt. På grund af store finansielle investeringer blev finansfolk søgt at støtte yderligere forskning med deres finansielle "injektioner". Som den mest betydningsfulde var den verdenskendte olieekspert Anton Raky. Den dybeste brønd, han finansierede, var 1.130 m dyb, men den var negativ. Olie i Peklenica blev for det meste ekstraheret fra lavere lag. Fra 1932 til 1940 udgjorde olieproduktionen i hele Jugoslavien 5.884 tons, hvoraf 4.098 tons blev udvundet i Peklenica alene.

I løbet af de kommende år skiftede forskellige statslige og udenlandske virksomheder, hvoraf nogle var mere succesrige, og nogle var ikke på udkig efter olie.

Interessant nok blev der til udvinding af olie oprindeligt brugt tre træstøtter, der fusionerede i toppe, en tre, og derefter greb rebet olie udenfor, mens der i nyere tid blev brugt stilladser af trækonstruktion. Industriel olieudvinding stoppede i 1950'erne.

At Peklenica-olie ikke kun blev brugt til at smøre vogne og værktøjer fremgår af, at ungarerne brugte den i 1848. De brugte halm gennemblødt i olie til at sætte ild til en træbro nær Vараždin, der krydsede Drava, så hæren, ledet af Ban Josip Jelačić, ikke kunne befri Međimurje. Broen brændte hele natten.

Petroleumsolie blev også brugt som medicin.

Det smurte sår i dyr, blev brugt mod fnat og blev også brugt mod gigt og astma.

I dag i Peklenica er der en anden aktiv aksel, der for nylig blev dekoreret i en lille mindepark for olieminedrift i området. I denne aksel kan olie ses frit springe til overfladen og frigive små mængder gas. Besøgende kan se et billboard hver dag, der viser processen med olieudvinding og historie. Over skaftet er samlet en "trojka", der viser den oprindelige måde at udvinde olie på.

En af måderne at krydse Mura, der stadig bruges i dag, er "båden på Mura" - et stillads, der transporterer mennesker, traktorer, biler m.v.

Indbyggerne i Mura-floden var meget mere engageret i landbrug end for eksempel rafting eller guldsmedning, hvilket bedst fremgår af så mange som ni skibe på den (i Martin na Muri, Zabnik, Križovac, Miklavac, Podturno).

Alle tjener transport af mennesker og transportmidler mellem Kroatien og Slovenien - folk på begge sider af Mura har længe været forbundet, og deres ejendomme er meget ofte på den anden side af floden.

På tværs af floden er et spændt ståltov, der holder stilladset, så flodens strømning ikke bærer det nedstrøms. Roret på stilladset tjener til at styre stilladset i forhold til flodens strømning. To stilladssejl i området Mursko Središće - i Mursko